

หลักการใหญ่ประเทศไทย

ที่จะไปพ้นวิกฤตหลังโควิด

ประเวศ วะสี

(๖ ตุลาคม ๒๕๖๓)

ทิศทางอนาคตประเทศไทยหลังโควิด เป็นเรื่องที่สังคมไทยทุกภาคส่วนควรจะรวมตัวร่วมคิด
ร่วมทำ ต้องตีประเด็นให้แตกว่าหลักการใหญ่คืออะไร มิฉะนั้นจะคิดเรื่องปลีกย่อยและแยกส่วน
แบบเดิม ที่ทำให้ติดอยู่ในหลุมดำแห่งวิกฤตการณ์ต่อไป

ที่โลกอันนำโดยอารยธรรมตะวันตก แม้จะคิดเก่งทำเก่งเพียงใด แต่เป็นการ**คิดแบบแยกส่วน**
และทำแบบแยกส่วน การคิดแบบแยกส่วน ทำแบบแยกส่วนจะนำไปสู่การเสียสมดุลและสภาวะ
วิกฤตเสมอ เพราะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงตามธรรมชาติ และกฎของธรรมชาติ ที่สรรพสิ่งล้วน
เชื่อมโยงเป็นองค์รวม (Wholeness) .ในระดับต่างๆ จนกระทั่งโลกทั้งโลกก็เชื่อมโยงเป็นองค์รวม
เดียวกันน ดังที่เมื่อโควิดระบาดก็กระทบไปทุกองคาพยพของโลก

โลกหลังโควิดที่จะไม่ให้วิกฤตแบบเดิม มนุษย์ต้องมี**ปัญญา** หรือ **วิชา** (ช.ช่วง ๒ ตัว) ที่เห็น
ธรรมชาติตามความเป็นจริง คือปัญญาที่เข้าถึงความเป็นองค์รวม ในกรณีของประเทศไทยคือการเห็น

ประเทศไทยที่บูรณาการเป็นองค์กรหนึ่งเดียว

ทำนองเดียวกับชีวิตร่างกาย ที่เซลล์นับเป็นล้านๆ เซลล์ และอวัยวะน้อยใหญ่ มี สมอง หัวใจ ตับ ปอด ต่อมเอ็นโดคริน และอื่นๆ ทั้งหลายทั้งปวง ทั้งหมดบูรณาการกันเป็นองค์กร คือ ร่างกายหรือชีวิตของเรา

เซลล์มะเร็งเป็นตัวอย่างของเซลล์ที่สูญเสียสำนึกแห่งองค์กรวม มันทำตัวแยกส่วนเป็นเอกเทศ ไม่คำนึงถึงความเป็นองค์กรวมของร่างกายทั้งหมด ทำให้องค์กรวมเสียสมดุล ป่วย และตาย

ฉันทใด การที่ประเทศไทยจะพ้นวิกฤต **คนไทยทั้งหมดหรือมากที่สุดที่จะเป็นไปได้ ต้องมีสำนึกแห่งประเทศไทยที่บูรณาการเป็นองค์กรวมหนึ่งเดียว**

ยุคสมัยนี้เป็น **ยุคแห่งการแตกแยกครั้งใหญ่ (The Great Devide)** ทั้งทั่วโลกและในประเทศไทย ทั้งนี้เพราะคิดแบบแยกส่วน ทำให้แบ่งเป็นข้างเป็นขั้ว ธรรมชาติไม่ได้แบ่งเป็นข้างเป็นขั้ว แต่ดำเนินไปบนทางสายกลางแห่งความเป็นเหตุเป็นผลล้วนๆ ที่เรียกว่ากระแสแห่งอิทัปปัจจยตา

การรู้เห็นเป็นส่วนๆ แล้วทะเลาะกันใหญ่ ก็เหมือน**ตาบอดคลำช้าง** เพราะทุกคนล้วนตาบอดไม่เห็นช้างทั้งตัว รู้เห็นเป็นส่วนๆ เทาที่ตัวสัมผัสได้ ซึ่งแต่ละส่วน เช่น งวง หู หาง ขา ลำตัว ล้วนไม่เหมือนกัน ที่ทะเลาะกันเพราะอยากให้คนอื่นรู้เห็นเหมือนตัว แต่ถ้าตาไม่บอดก็จะเห็นว่าทุกส่วนที่ต่างล้วนเป็นของช้างตัวเดียวกัน **ถ้าเห็นช้างทั้งตัวก็ไม่มีอะไรจะทะเลาะกัน**

คนไทยต้องเลิกตาบอด และเห็นประเทศไทยทั้งตัวเป็นองค์กรวมเดียวกัน ก็ไม่มีอะไรจะทะเลาะกัน เพราะเป็นคนที่มีสมบูรณ์ต้องมีทั้งแขนซ้ายและแขนขวา เครื่องบินที่จะบินได้ก็ต้องมีทั้งปีกซ้ายและปีกขวา การเป็นซ้ายเป็นขวา ถ้ามองว่าล้วนเป็นส่วนๆ ของประเทศไทย หนึ่งเดียวกัน ก็ไม่มีอะไรจะทะเลาะกัน

ฉะนั้น แทนที่จะคิดแบบแยกส่วน ควรจะเปลี่ยนเป็น**คิดและทำแบบบูรณาการ**

ฉะนั้น การสื่อสารทุกประเภท ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ โซเชียลมีเดีย และการสื่อสาร ศิลปะ และเชิงสัญลักษณ์ต่างๆ ควรเป็น**สื่อทางปัญญา** สื่อให้คนไทยเกิดปัญญา เข้าถึง**ประเทศไทยที่บูรณาการเป็นองค์กรวมหนึ่งเดียวกัน และต้องพัฒนาแบบบูรณาการ** แทนที่การพัฒนาแบบแยกส่วน

การพัฒนาอย่างบูรณาการโดยเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง

ที่ผ่านมาเราพัฒนาแบบแยกส่วนโดยเอากรมเป็นตัวตั้ง

กรมนั้นตั้งขึ้นโดยเอาเรื่องเป็นตัวตั้ง เช่น กรมดิน กรมน้ำ กรมต้นไม้ กรมข้าว ฯลฯ การพัฒนาโดยเอากรมเป็นตัวตั้งจึงเป็นการพัฒนาแบบแยกส่วนตามชื่อของกรม เราพัฒนาเศรษฐกิจแบบแยกส่วนจากสังคม สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ การศึกษาก็แยกส่วนจากความจริงของชีวิตไปเอาวิชาเป็นตัวตั้ง สุขภาพก็แยกเป็นเรื่องมดหมอหยูกยาและโรงพยาบาลเท่านั้น แต่ความจริงสุขภาพบูรณาการอยู่ในการพัฒนาทั้งหมด ดังที่พูดว่าสุขภาพคือทั้งหมด (Health is the Whole) ดังนี้เป็นต้น

การพัฒนาอย่างบูรณาการ ต้องบูรณาการอย่างน้อย ๘ เรื่อง อย่างเชื่อมโยงอยู่ในกันและกัน คือ

“เศรษฐกิจ - จิตใจ - สังคม - สิ่งแวดล้อม - วัฒนธรรม - สุขภาพ - การศึกษา - ประชาธิปไตย”

ในทุกพื้นที่ อันได้แก่ ชุมชน หรือหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด พื้นที่ใดที่มีการพัฒนาอย่างบูรณาการทั้ง ๘ เรื่องดังกล่าว จะเป็นพื้นที่แห่งสานตีสู่ ประดุจสวรรค์บนดิน

ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาของเรามีมาก ทั้งในชุมชนท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคการศึกษา และภาคธุรกิจ ถ้าเรามีความมุ่งมั่นร่วมกันที่จะพัฒนาอย่างบูรณาการโดยเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง แล้ว**บูรณาการ** **พลังจากทุกภาคส่วนไปสนับสนุน ๘๐๐ อำเภอ ๘,๐๐๐ ตำบล** ก็ไม่เหลือบ่ากว่าแรงเลย ที่จะเกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการเต็มแผ่นดิน ประเทศไทยทั้งประเทศจะเจริญด้วย **“เศรษฐกิจ - จิตใจ - สังคม - สิ่งแวดล้อม - วัฒนธรรม - สุขภาพ - การศึกษา - ประชาธิปไตย”** เกิดสานตีสู่ ประดุจสวรรค์บนดิน

คนไทยสามารถฝันถึงประเทศไทยยุคใหม่ ที่อาจเรียกว่าประเทศไทยยุคศรีอาริยะ คือ **ประเทศไทยที่มีการพัฒนาอย่างบูรณาการเป็นสังคมสานตีสู่ประดุจสวรรค์บนดิน** และทำให้เป็นจริงได้ โดย

๑. สร้างปัญญาให้คนไทยเห็นประเทศไทยที่เป็นองค์รวมหนึ่งเดียวกัน หลุดออกจากอวิชชาหรือความหลงผิด ที่คิดและทำแบบแยกส่วน
๒. พัฒนาอย่างบูรณาการโดยเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง โดยรวมพลังจากทุกภาคส่วนของสังคมไปสนับสนุน ๘๐๐ อำเภอ ๘,๐๐๐ ตำบล ให้สามารถจัดการพัฒนา **“เศรษฐกิจ - จิตใจ - สังคม -**

“สิ่งแวดล้อม - วัฒนธรรม - สุขภาพ - การศึกษา - ประชาธิปไตย” อย่างเชื่อมโยงอยู่ในกัน
และกัน จนเกิดเป็นแผ่นดินคานติสุขดุษวรรค์บนดิน

เมื่อ**คิดถูก**และ**ทำถูก** ก็ไม่ยากเลยที่เราจะร่วมสร้างประเทศไทยที่น่าอยู่ที่สุด โดยเป็นประเทศ
ที่ทุกคนมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ มีส่วนร่วมคิดร่วมทำในการพัฒนาประเทศ และร่วมรับ
ผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม ประเทศมีสมรรถนะสูง มีศักดิ์ศรี มีความสง่างาม ที่คน
ไทยทุกคนภาคภูมิใจในประเทศของตนร่วมกัน
